

KÁLMÁN ISTVÁN

1937. 2. 20. Mezőtúr – † 2020. 5. 11. Budapest

08

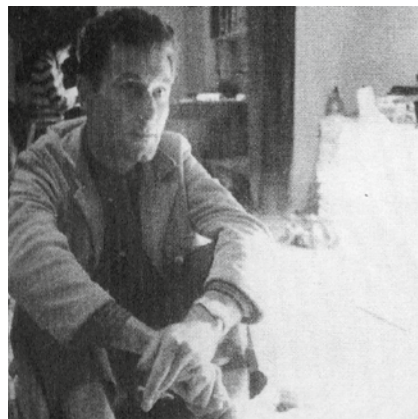
▲ 1990 körül

2007 ▼

„István jómódú zsidó kereskedőcsaládba született Mezőtúron. Gyermekkorának jelentős részét meghatározta a háború. Korán érték a csapások: édesapja eltűnt a munkaszolgálatban, a családjukat pedig Theresienstadtba deportálták. A vészkorszakot édesanyjával és húgával együtt élte túl. Erről az időszakról nem tudott beszélni. A háború után Budapesten kezdtek új életet.

István vegyésztechnikus lett. A rövid első állomásokat követően aktív pályafutását lényegében egy cégnél töltötte, mely többször átalakult. A Minőség Vegyipari Szövetkezetben az ő munkája tette lehetővé, hogy a szövetkezet érszerűen működjön, és ne csak sodródjon, hanem legyen értelme a tevékenységnek. Ebből a szövetkezetből jött létre a rendszerváltás után a Felület-kémia Kft. Ő technikusból cégvezetővé vált, és a munkatársaival együtt cégtulajdonos is volt. Hosszú, sikeres időszak után a céget átadta az általa kinevelt fiatal utódnak.

Munkatársa, Braun Tibor által került kapcsolatba az antropozófiával. Antropozófiái körökben vett részt, és sokat tanult az idősebb antropozófusoktól, főleg dr. Berend Endrétől és Szilágyi Jenőné, Rózsi nénitől. Hét éven át dolgozták fel Rudolf Steiner műveit időrendi sorrendben úgy, hogy az előző heti anyagból mindig referálniuk kellett. A Szabadság filozófiáját két éven át tanulták. Ezek képezték gondolkodásának alapjait.

Hamar felismerte az antropozófia jelentőségét, amire másoknak is fel akarta hívni a figyelmét. Mivel Rudolf Steiner műveinek és előadásainak legnagyobb része az 50-es évek végén még nem volt lefordítva magyarra, húszéves korában gyors tempóban megtanult németül, és fordítani kezdett. Kortársaival, Makovecz Imrével és Kampis Miklóssal önképzőköröket szerveztek. Később fiatalokat tanított.

Különleges hatású előadó volt. Szeretett nehezen megválaszolható kérdéseket feltenni, és azokról vitatkozni. Az antropozófia szerteágazó témakörein belül sokat foglalkozott a szociális hármas tagozódással, mely nagyon fontos volt számára.

Az antropozófiái szemléletű krisztológiai tanulmányokról úgy érezte, hogy a szívéhez szólnak, és hazaérkezett. Felnőtt korában, 28 évesen döntött a keresztesség felvételéről, melyet a Rudolf Steiner közreműködésével alapított Keresztény Közösség szertartása szerint fogadott. A 70-es években többször részt vett a Goetheanum konferenciáin. Az ott megismert emberek nagy hatással voltak rá.

1982-től Kampis Miklóssal együtt előadásokat tartott Rudolf Steinerről a Makovecz Imre által elindított visegrádi nyári építészta-örökös tagja lett.

Fontosak voltak számára az ünnepek. Ez különös jelentőséggel bírt abban a korban, amely semmibe vette a keresztény ünnepeket és hagyományait. A 80-as évek közepén karácsonyi játékokat tanultak be és adtak elő, ahol lehetett. Előbb felnőttekkel, később a gyermekekkel, majd a tanítványokkal és munkatársakkal együtt. Az ünnepeknek nemcsak különleges hangulatot tudtak adni a varázslatos díszletek között, de vissza tudták adni azok méltóságát is.

Életre szóló felnőttkori barátságokat kötött Makovecz Imrével, Kampis Miklóssal és Papp Lajossal. Az építészek közül kivételként csatlakozott a Kós Károly Egyesülethez, melynek később örökös tagja lett.

A rendszerváltás után fontosnak tartotta az antropozófiái alapú kezdeményezések magyarországi megvalósítását, és az összefogást ezekért. Frisch Mihállyal és Kádas Ágnessel együtt

A Kasban. Visegrád, 1981 ▶

1992-ben létrehozták az Ita Wegman Alapítványt, hogy támogassák az antropozófiái gyógyászatot. 1995-ben István közreműködött a Kispesti Waldorf Óvoda és Iskola elindításában, tanácsadóként éveken át segítette a szervezet kialakítását. 2003-ban Frisch Mihállyal együtt létrehozták a WALA cég kozmetikai termékeit forgalmazó Natura-Budapest Kft.-t, amely gazdasági tevékenysége mellett szociális kísérletként is vált. A cég eredményéből támogatták az Ita Wegman Alapítványt, és ezen keresztül számos rendezvényt, a biodinamikus gazdálkodás és a Waldorf-pedagógia kezdeményezéseit, valamint könyv- és folyóirat-kiadásait. Támogatta a terápiás közösségek létrejöttét is, melyekben orvosok, ápolók, művészetterapeuták és papok összehangoltan kísérik az egyéni sorsokat.

IN MEMORY OF ISTVÁN KÁLMÁN (1937–2020)

István Kálmán was one of the three founding masters of Kós Károly Association. As a representative of the anthroposophical idea, he lived a life that was free of postures, that respected all aspects of human dignity and that was based on continuous learning about the freedom of thought.

István szeretett úriemberként élni. A jó ruhák, az elegáns megjelenés, a finom ételek-italok, a cigaretta fontos volt számára. A 60-as évek közepétől kezdett Nyugatra utazni. Különösen a német nyelvterületen érezte otthon magát. A német kultúrának jobb ismerője volt, mint sok német ember. Járt a Földközi-tenger térségében és Észak-Európában is.

Szívesen dolgozott együtt tehetséges nőkkel. Antropozófiái körben ismerte meg Mesterházi Zsuzsát, akivel 1963-ban kötött házasságot. Egy fiúgyermekük született, Kristóf. Házassága 1976-ig tartott. Ezt követően Kádas Ágnessel élt, aki 2015 decemberében meghalt.

István szerette a rendet maga körül. Lakásában minden ki volt találva az utolsó szögletig, mindenre odafigyelt. A modern világ eszközei, például az autó, a számítógép és az „okos” telefon nem vonzották annyira, hogy megtanulja a használatukat.

A hivatalosságot ki nem állhatta. A katonaságot elkerülte, a legjobb állami kórházat is földi pokolnak tekintette, a bürokrácia útvesztőire pedig gondolni sem szeretett. A hétköznapi gondokat szerette a körülötte lévő segítőkre hagyni, akik élete végéig kísérték. Sokszor próbára tette türelmüket, de ha kiállták a próbát, tudott jutalmazni is.

2016 végén István visszavonult a sokréttű, aktív tevékenységeiből. Alapvetően jó egészséggel élte az életét, az utolsó két évet kivéve, melyet nagyrészt otthonában töltött segítőinek támogatásával. Sokáig küzdött kisebb-nagyobb testi betegségeivel és saját belső árnyékaival. Végül önmagával és a világgal megbékélve, álmában lépte át a küszöböt.”

Silye Imre lelkész búcsúztatóbeszédének életrajzi része. Elhangzott 2020. május 21-én a Keresztény Közösség temetési szertartásán, Budapesten, a Rákoskeresztúri új köztemető ravatalozójában.

◀ 1986

09